

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

am vestigia sequantur Apostolorum, Martyrum ac Sanctorum Confessorum, qui hanc triuerunt viam; ac denique, vt notum faciunt odium, quo peccata persequuntur; & quod nostra Pœnitentia non sit tantum in specie, sed reuera sit talis: a *facientes* scilicet (vt S. Ioannes Baptista dicebat) *fructus dignos Pœnitentia*. Cum igitur Christus Dominus noster constituit satisfactionem esse partem huius Sacramenti; eamque (vt S. Thomas ait) extulerit ad eò vt etiam illa tribuat aliquem gradum gratiæ: & remittat aliquam pœnam *ex opere operato*, vltra scilicet illud, quod bonum opus per seipsum tantum habuisset: equum omnino est magni eam facere; acceptare, & opere ipso exequi: vt Sacramentum sit perfectum: suumque effectum integrè & plenè perficiat. Hæ summam sunt rationes, quibus Confessarij exhortari debent Pœnitentes, ad vsum & exercitiũ Pœnitentiarum: quæ fusius propositæ & expositæ fuerunt in primo Tomo.

SED quoniam Confessarij iudicio relinquatur quantitas, qualitas Pœnitentiarum iuxta numerum & grauitatem peccatorũ, reliquarum circumstantiũ ipsius pœnitentiæ: magna indiget Prudentia & cautela ad euitanda duo vitiosa extrema, mediumque tenendum, quod discretio adhibere potest inter illa: vt iam explicabitur.

§. I.

PRIMUM extremum est seueriorum Confessariorum qui nimio, sed parũ discreto zelo Pœnitentes onerant multis ad eò grauibus Pœnitentijs, vt illas non subeant: & tunc intricatur eorũ cõscientiæ notis culpis & scrupulis; aut, dum eas exequuntur, gemunt; & confessionem ipsam refugiunt; aut quòd Pœnitentiam iniunctã non expleuerint aut ne alia recentè onerentur. Deberent huiusmodi Confessarij animaduertere: Sacramentum confessionis ex seipso esse graue: & multa continere, quæ debilibus metu incutiant, & pusillanimes reddant timidiore Ministros autem Christi est, onus aliud, quoad fieri potest, alleuiare, lenitate potius quàm rigore & seueritate vtendo. Si enim onera addant horrenda reprehensionum ac Pœnitentiarum, reddent ipsum Sacramentum intolerabile: & ita fugient Pœnitentes medicamentum, ob nimiam eius acerbiteriam cum periculo iacturæ animæ: præstat autem pœnitentiæ bene aliàs dispositum in Purgatorium mittere, quàm tali seueritate efflicere, vt descendat in infernum, & operam dare, vt culpæ remissionum hic obtineat: etiamsi in futura vita diuturnior grauiorque pœna sit illi subeunda. Quod si scrupulosus Confessarius dicat: velle se conscientia suã exonerare. grauiore iniungendo Pœnitentias, quàm leuiore: planè decipitur. Semper enim propriorum periculorum minus est prælegendum quòd si defectus aliquis in hac re est admittendus: minus malum erit, in-

a Luc. 3. 8.

3 p. q. 90. d.
2. ad 2.Tract. 3. ca.
pit. 10 & 11.

I

Homil. 43.
Imperf. ha-
betur c. al-
ligans 27 q.
prima.
a Matt. 23.

4

clinare & eligere lenitatem & suauitatem, quàm terrores & seueritatem.
Hoc totum exposuit S. Chrysostomus (cuius testimonium refertur in
Decreto) adferens sententiam illam Saluatoris contra a Scribas & Pha-
saos. *alligantes onera grauias, & importabilia Pœnitentibus: digito autem in-
nolentes ea mouere.*

T A L E S inquit sunt CONFESSARIJ, valde graue onus Pœni-
tentibus imponentes, cum ipsi nihil faciant. Ex quo prouenit, vt alteri
vitæ pœnam parui faciant, ne huius pœnam subeant. Si enim iumentum
alicui grauius imponas onus, quàm ferre possit: necesse est illud aut o-
nus ipsum abijcere, aut certè ab eo opprimi. Ita igitur: si peccatori in-
gens pœnitentiæ onus imponas: cogetur aut onus ipsum abijcere, aut ab
eo opprimi: cum enim non possit illud ferre, scandalizatus inde iterum
reuertetur ad sua peccata. Si erramus (inquit) modicam pœnitentiam
imponentes, nonne melius est propter misericordiam ratione in reddere,
quàm propter crudelitatem? vbi enim Paterfamilias largus est, dispensator non
debet esse tenax. Si Deus benignus est, vt quid Sacerdos eius austerus
vis apparere Sanctus? esto circa vitam propriam austerus, circa alienam
benignus. Alij vt vitent hoc extremum, incidunt in contrarium nimiam
lenitatis, iniungentes Pœnitentias quasi propter formam, non habentes
zelum tuendi, sicut possent honorem Dei; & auertendi peccata contra-
pſu. hæc enim dissimulatio occasionem præbere solet ad eadem peccata
facilius repetenda: vt enim ait S. Ambrosius *facilitas venia inuentum re-
buit delinquenti*, liberiùs & absque freno peccandi. Nam timor pœnitentiæ
quasi frenum culpæ. Et Confessarius in hac re negligentior reus esset cul-
parum alienarum: eò quòd fiat earum particeps facilitate & negligentia
sua, vt declarauit Concilium Tridentinum grauissimis hæc verbis. *De-
bent ergo Sacerdotes Domini, quantum spiritus & prudentia suggerunt, pro
qualitate criminum, & pœnitentium facultate saluatares satisfactiones iniungere:
ne si forte peccatis conuincant, & indulgentius cum pœnitentibus agant, leu-
sima quadam opera pro grauissimis delictis iniungendo alienorum peccatorum par-
ticipes sint.*

2

Serm. 8. in
Psal. 118.

Sess. 14. c. 8.

3

Lib. 20. Mo-
ral. c. 8. & 2
P. Past. c. 6
refertur D
45. c. Disci-
plina.

S E Q U E N T E S igitur Confessarij prudentiæ regulam, & Spiritus S. de-
ctum, vt dixit Concilium, studeant horum duorum extremorum medi-
um tenere. Nam (vt ait S. Gregorius) disciplina & misericordia multum
de sua perfectione amittunt, quãdo vna ab altera separatur: misericordia
est lenitas cum seueritate; faciendumque quoddam ex vtraque tem-
peramentum: vt neque multa asperitate exulcerentur subditi: neque
vniuersa benignitate soluantur: Et hoc dicit fecisse prudentem Samaritanum

num, cum b alligauit vulnera eius, qui inciderat in latrones, infundens oleum & vinum: Si enim alterum horum defuisset, vulneratus ille non recepisset integram sanitatem. Semper ramen misericordiae oleum debet eminere; & in dubio propendendum ad lenitatem: a qua inchoanda est curatio.

Quod insinuare voluit Sanct. Lucas cum hanc referens curationem prius dixit: Samaritanum infudisse oleum, quod mollit ac lenit, quam vinum, quod mordet. Insinuat enim in spiritali infirmorum curatione praefendam esse misericordiam iustitiae, & lenitatem severitati. Et in libro Canticorum dicuntur c vbera sponsi, ex quibus lac dulce ac suauis fuit meliora esse vino: & statim additur: nomen sponsi esse oleum effusu. Quia potius gaudet hunc liquorem ad solatium hominum effundere, quam vinum forte, quod solet eosdem premere. Cum igitur Deus noster aequus iustus ac misericors potius gaudeat operibus misericordiae (de quibus David: d misericors eius super omnia opera eius & S. Iacobus Apostolus: c super exaltat misericordia iudicium) aequum est, Confessarios Deo suo conformes esse; & conari potius clementiam & lenitatem eminere, quam rigorem iustitiae.

Quia autem dicimus de CHRISTO Domino nostro, qui adeo delectabatur & gloriabatur de mansuetudine & misericordia erga peccatores: ut eius inimici ex hoc insidias ei struerent, ut deprehenderent, an esset iustitiae contrarius? Hoc (inquit S. Augustinus) quaerebant, qui mulierem in adulterio deprehensam ad eum adduxerunt dicentes: fin lege mandatum esse huiusmodi lapidare: ut ipse diceret: an esset ita agendum, nec ne. Benignissimus autem, & prudentissimus Magister, sciens misericordiam cum iustitia componere, dixit seueris illis accusatoribus: qui sine peccato est vestrum primus in illa lapidem mittat. Quasi eis dixerit: si adeo estis zelantes iustitiae, primum incipite a vestra conscientia; & obseruate: an illa sit immunis a peccato; & an non aliqua poena sit digna: quod si peccatores estis; miseremini etiam eius, quae peccauit. Cumque omnes, propriorum peccatorum confesij, recederent; ipse ad mulierem conuersus, aperit suam ostendit clementiam, dicens ei: cum nullus eorum qui te accusabant te condemnauerit, nec ego te condemnabo. vade & iam amplius noli peccare, abutens mea clementia. Hoc exemplar est, quod imitari debent Confessarij, ne lapides iaciant asperarum reprehensionum temere, & animo penitentes confundendi & condemnandi; sed potius optantes, eos a malo statu eripere: ne sit opus durioribus huiusmodi lapidibus: attendant se homines esse eisdem miseris subiectos; & optent, se lenitate potius, quam asperitate duci. Id enim est quod Apostolus dicebat: cor-

reptionem

b Luc. 10. 34

4

c Cant. 11.

d Psal. 144.
c Iacob. 2. 13

Tract. 33. in
Ioan.
f Ioan. 8. 5.
7.
S. Greg. 1. 1.
Mor. 6. 6.

h Ioan. 8. 11.

h Gal. 6. 1.

reptionem & instructionem debere esse h *in spiritu lenitatis: confitemini*
inquit, *teipsum, ne & tu tenteris: & puniat Deus hanc tuam levitatem*
permittens labi te sicut proximus tuus fuit lapsus.

§. II.

HO E I A C T O fundamento, prudens Confessarius in pœnitentiis
iniungendis ad multa attendere debet, tam ex parte dispositionum
Pœnitentis in corpore & anima; quam ex parte peccatorum, quæ
confiterur. E T P R I M Ū M quidem attendere debet ad contritionem
quam Pœnitens ostendit. Quæ adeo potest esse magna, totque habere
signa veræ Pœnitentiæ: ut sit æqualis toti pœnæ, cuius ille est reus, ut
ut ab omni debito sit expeditus. Et tunc, sicut in rei veritate non superest
est aliqua pœna luenda, cum nullum super sit debitum: imponenda est
leuissima Pœnitentiæ, potius ad integritatem Sacramenti, quam ad vitio-
nem culpæ, præcipue cum huiusmodi Pœnitentes adeo sint feruenter, &
propensi ad vindictam de ipsis sumendam: ut freno potius indigeant, quo
contineantur; quam calcari, quibus impellantur. ut videre licet in
S. Maria Magdalena, & S. Petro: quorum adeo fuit feruens contritio,
ut culpa & omnis pœna illis remitteretur: qui tamen non propterea lan-
gam pœnitentiæ facere neglexerunt.

2

Ex altero verò extremo euenire posset effectus alius huic aliquo modo
similis: quando scilicet pœnitens tantam spiritus & corporis debilitatem
præ se ferret, ut expediret, pœnitentiæ ita moderari: ut multo minus
quam ille promeritus esset, iniungeretur. Quia tunc locum habet ratio
Chryostomi superius posita; ne scilicet pœnitens oneri succumbat: ex-
pedit enim tunc pœnam reijcere in Purgatorio luendam, si is adeo fer-
grauius eam in hac vita luere. Tunc autem ad rem erit, eum monere
propterea tam paruam pœnitentiæ ei iniungi: ut eius imbecillitati con-
descendatur: ne culpas adeo graues parui faciat, perpendens tam leues sibi
pœnitentiæ iniungi. Imo etiam tunc erit ad rem, aliqua opera iniun-
gere, quæ sunt aliàs de præcepto. Quamuis enim ordinariè iniungenda
sunt quæ sunt de consilio: debilibus tamen, qui has admittere reculant,
expedit ipsamet iniungere, quæ aliàs præstare tenebatur: ut ex hoc novo
titulo ea præstent; & cum sic iniuncta sint pars huius Sacramenti, erunt
magis satisfactoria, ut dictum est. Non tamen statim acquiescere debet
Confessarius, suam proponentibus imbecillitatem; sed proponenda sunt
eis media, quibus facile iucundumque reddatur, quod asperum ac diffi-
cile esse videtur. Sicut euenit a *Jeremia proiecto in lacum, in quo non erat aqua*
sed lutum: cupiens, autem Abdemelech eum inde eripere dimisit funiculos in lacum,
ut lete-

I
Suarez. To.
4. in 3. part.
disp. 38.

Nauar. in
Manuali.
c. 26. n. 19.
c. 20.
Suarez sup.
Sec. 5.

a Iere 38. 11.